

شوه هقف ۱.

یغونصم

(۱۴۰۲/۰۷/۰۶)

۱۴۰۲ هـ ام رهم ۶، هبنشچنپ - (۱۴۰۲-۱۴۰۳) یلیصحت لاس

- هدیچ) راتفگشیپ
- ثحب حرط
 - نامض رد دانتسا تیروح م و یغونصم شوه هب نامض دانتسا ناکما مدع ای ناکما
 - ثحب حرط یارب لاثم نیرتزراب یمومع یغونصم شوه تابر
- هیاپ نوکیلیسی یاهرتویپماک رد هاگآدوخ یمومع یغونصم شوه ققحت ناکما مدع
- یگبلط ریس م رد نآ نانتسنادن صقن و یسیونهمانرب یاهنابز ن تخومآ موزل
- باتک همدقم رد یلاؤس حرط و، یموتناوک و یتسیز هب ینوکیلیسی یاهرتویپماک زا روبع
«صموه یوداج»
 - یغونصم شوه یارب «نایاردوخ» مسا داهنشپ
 - «یغونصم شوه رب مکاح یتینما و یقالخا لوصا مهف» باتک زا یاهرقف

(هډی کچ) رات فگ شپ

مدع، یعونصم شوه یری ذپتیلوؤسم رد عازن لحم ریرحت، یعونصم شوه رد نامض دانتسا شحب حرط
شوه ققحت ناکما، ینوکیلیس یاهرتویپماک رد هاگآدوخ یمومع یعونصم شوه ققحت ناکما
یعونصم شوه یارب «نایاردوخ» مسا داهنشپ، ارگرات فر یعونصم

شرح ب حرط

(۱۴۴۵ لوالا عیبر ۱۲) ۱۴۰۲ هـ ام رهم ۶ هـ بنشجن پ یعونصم شو ه قف لوا هسلج

دانتسا ناکما مدع ای ناکما و یعونصم شوه هب نامض نامض رد دانتسا تیروحم

لحم و هدمآ شپ هزورما هک یعونصم شوه رد یریذپ تلوئسم هب عجار دشاب یایهق ف شحب دندومرف اب و درادن هندنار ینعی، تسا ناردوخ هک تسه ینیشام: تسا نی هلاسم هداس تروص، تسا ءالتبا هک یلیبموتا؟ دهذب تراسخ دیاب یسک هچ، تشک ار یسک [رگا]، دوشیم هرادا یعونصم شوه دیاب یسک هچ یهق ف رطن زا، تشک و دزار یسک [رگا]، دوشیم هرادا یعونصم شوه اب نآ یگدنار، تسا هلاسم تروص لصا نی؟ دهذب هید.

امش فیرش نهذ نتم نآ مدرک یعس، دنتشاذگ [1]اتی رد مه ار ینتم، منکیم ضرع ار یتامدقم نم رتتجار دیروایب رد ار نآ متیروگل، یسیون دک و مظنم تروص هب دیتساوخ رگا ات دنک هدامآ ار، مدرک ضرع هک دوب یزاسه نیمز یارب، متشادن انبّال عف، دشاب.

یزیچ ناماض دهاوخم یسک، تسین دصق هب طونم هق ف رد نامض هک تسا هق ف تایرورض زآاب یرقت هچ -... و وضع، سفن، لام- یزیچ کیفلت رد، تسا دانتسا رب شتیروحم -شعیسو یانعم هب- دوش وا هب دنتسم فلالت هک تسا یسک فیلتم، دشاب وا هب دنتسم یتقو؟ تسا ناماض ینامز ار شپاب باوخ رد؛ دم هفیمن یزیچ هک باوخ رد؛ هدوب باوخ یسک، تسا مهم یلیخ دانتسا نی، تسا هچ بُخ مییوگب، هتسکش و هداتفا هک هدرک دروخرب هدوب یسک لام هک یناویل هب و هدرک زارد تسا هق ف تاحضاو عجز اما، تسا هدرکن هانگ یسک ینعی؛ تسا تسرد؛ هدوب باوخ؛ دراد یفی لکت و هتفر نیب زا یلام کی، تسا ناماض، تسا دنتسم وا هب یناویل دنتسکش نوچ هدوب باوخ ولو هک تیریروحم سپ، تسا تباث نامض، هدوب باوخ ولو تسا دنتسم اقا نی هب نآ فلت نوچ، هدش فلت هاگآ و رایشوه ای دشاب دصاق هکنی هب هن، تسا فلتتم نآ هب فلت دانتسا رب نامض توبث اّدعب هتبالا، تسا دانتسا اب تیریروحم، میراد راک نآ اب بترم مه اهدعب و تسا مهم یلیخ نی، دشاب هلاسم لصا زا ریغ اما، میراد ار... و دمع هبش و دمع؛ میراد باسح مه دصق اب ام، دیآیم راک هب دصق، تسا دانتسا رب نامض لصا، تسا نامض.

حضاو و نشور ام یارب دانتسا نی هک میریگب شپ ار یشور دیاب ام، دش روحم دانتسا یتقو و بُخ هک یرومام، هدرک فداصت یلیبموتا کی رگاآ لثم، تسیچ هب دنتسم [فلت] هک میمه فب، دوش ای هدوب نشور شغراچ دنیبب هک دوریم نی غارس لوا، هدوب هچ فداصت تلّع دم هفب ات دیآیم نی نآ یئالقع هار هکنی رطاخ هب؟ دوریم ن ارچ؟! دوب هتخوس شغراچ ای تسا ملّاس شغراچ؟! هدوبن زور رگا، بش ای هدوب زور رد فداصت دنیبم لوا؛ متفگ نآلا هک تسا یم تیروگل نی مه، تسین ییوچی یارب، هدوبن ای هدوب ملّاس شغراچ دنیبب هک دورب نی غارس وا تسا هناه یفس هک هدوب

می‌وگب لوا. دوش یط یئالقع لحارم دیاب، تسیچ هثداح کی عوقو زمر مینیبب هکنیا و دنتسم هدوب ملالاس شغارچ مینیبب هک میوری نیا غارس، هدوب بش میتفگ رگا؛ هدش فداصت ینامز هچ یاهزیچ غارس دیاب هدوب زور دنتفگ رگا اما، تسین ای تسه غارچ یبارخ هب دنتسم و هدوبن ای، تسا مهم یلیخ دوشیم یط دانتسا رد هک یدنور و دانتسا هلاس نیا، میورب یرگید

عازن لحم ریحت

می‌هدب ماجنا قیقده تروص هب ار عازن لحم ریحت دیاب، نامدوخ یگب لطحالطصا هب، هیف نجن ام رد نآ، یعونصم شوه یاههمانرب و یرتویپماک یاهدک نتشون و دانتسا هلاس رد هکنیا رطاخ هب؟ ارچ هک مینکیم ثحب یعونصم شوه زا هک ام ینعی، تسین جیار رما نیا، تسا ام ثحب هاگنرب هک هچ دیاب، تسا قیقده رایسب یعونصم شوه رد دانتسا بصم، تسا تروص هچ هب نآ رد یریذپتیلوئسم، تسین یلک تروصب روطنیمه الا و می‌هدب صیخشت ار نآ بصم

مه هب شساولح یهاگ هک هدوب یسک یاهناخ ردّالثم؛ مینکیم ضرع ار تسه منهد رد هک ییاهلالم و هتشارب ییوقاچ و هتخیر مه هب شلاح هناخ رد عفد کی، هتشان یئتسرد یناور تلواح و هتخیریم دینک نییعت ار رصقم دیهاولحیم امش نآلا، هتشک ار یرگید مرتحم سفن ای هداوناخ اءاضعا زا یسک هب و هتخیریم مه هب شلاح یهاگ هک ییاقآ طسوت صخش نیا ندش هتشک دینیبب دیهاولحیم و، تسا یسک هچ هب دنتسم لتق نیا دینیبب دیهاولحیم؛ هتشک ار وا و هدروآ وقاچ و هتفر هناخ زپشآ، هدوب وا مه رشابم بُخ، هدوبن هجوتم هک وا، تسا رصقم یسک هچ

؟تسا یسک هچ هلقاع: درگاش

کوکشم یهاگ لاح نآ رد، میورب هلقاع غارس ات هدوب نونجم ای لفظ میوگب مهاولحیم: دانتسا یراک ... و هدوب یک هلقاع هک روم نیا هب یلیخ اهلالم نیا رد، هدوبن ای هدوب نونج ایآ هک دوشیم، میسرب لالم یلصا دوصقم هب ات مینکیم روبع نیا زا، میراد راک یلصا یهدوصقم اب، میرادن

تسا یسک هچ رصقم دینیبب ات دیوشیم دنلب نیا لابند امش اجنیا رد: تسا نیا نم ضرعّالعرف رد ار وقاچ اذل دوشیم بارخ و لاح هک دنتسنادیم هناخ نیا رد دیوگیم و دوریم نیا غارس ناتنهذ زا و هدرک زاب ار دمک لفق هدمآ ینالف دنیوگیم دینیبیم اما، هتشاد دیلک هک دناهتشاذگ یدمک یسک هچ دیوگیم، دوریم ولج ناتنهذ اجنیا رد دینیبب، تسا هدمآ و اتسد هب وقاچ قیرط نیا و دنوب هدرک ناهنپ هک ییوقاچ و هدرک زاب ار لفق نیا هتفر هک یسکّالثم؟ تسا راک ریصقت ار رصقم هک راک دنور ییوچیپ رد امش نهذ، هداتفا و اتسد رد دتفایب و اتسد هب دنتساولحیم هلقاع و تسا نماض رشابم دوخ هک میوریم هلقاع غارس ییاج، دنکیمن اءابا نیا زا یلیخ، دنک ادپ یوقا و زا هک میشاب هتشاد یرصقم رگا، مینادب رصقم ار وا هکنیا زا لبب رگا اما، دنکیم تخادرپ و غارس، دشاب رتفعیض و هب تبسن رشابم و هدوب لآلاک و هب تبسن صخش نیا و تسا اجنیا ات امش نهذ سپ، میوگب لالم مهاولحیم طقف، دشاب شدوخ یاج یهقف یاهثحب نیا، میوریم، تشادن یلکشم

هچ اب دنسرپب هک دیآیم صاخ و ماع فرع و لهاج و ملع را یدحا نهذ هب [ایآ]: تسا نیا نم ضرع الاح نهذ! دناهدیخ هزاغم مادک زا ار وقاچ نیا مینیبب میورب دعب، تشک وقاچ کی اب؟! تشک ار وا یزیچ دیلوت هناخراک مادک ار وقاچ نیا مینیبب دعب، تسا هتخورف و اهصالح؟! دوریم نیا غارس یسک ادعب ار دیآیمن ارچ هکنیا، دیآیمن؟! دیآیمن ای دیآیم یسک نهذ هب نیا، میریگب و زا ارهید ات هدرک، میراد راک لالم نیا اب ادعب الاح، مینکیم ضرع

کی قبط سیونهمانرب هک تسه یایسیونهمانرب یاهنابز، دوشیم هتشون هک ییاههمانرب نیا رد ار اطخ، دصق، ریصقت لحارم مامت دیناوتیم امش، هدمی هئارا ار یلوصحم کی، دسیونیم هک یدک

دصق هک دسیونب یاهمانرب کی دناوتیم سیونهمانرب کی ینعی، دیروایب سیونهمانرب نیا یارب میرادن یلکشیم اچنیا رد هک ام، تساینشور رما یلیخنیا، دشکب ار دیز هک دشاب نیا همانرب زا و ار تابرنیا راک سیونهمانرب نیا رگا، دنکیم ءارجا مه یعونصم شوه هک دشاب ینیشام کی ولو زا، تساهتشک ار و لقت دصق اب و واهب دنتسم و همانرب نآ هلیسو هب هک هدرک میظنت یروط هب لقت، تسین دنتسم تابرهب لقت، تساینشور، میرادن یشحب اچنیا رد هک یهقف رظن لعف دصاق رگا الاح، دوشیم باسح دمع للاق نوچ، دوش صاصق مه دیاب و تسای دنتسم سیونهمانرب سیونهمانرب، دوب هجیتن هن و لعف دصاق هن رگا، دوشیم دمع هبش، دوبن هجیتن دصاق و دوب وعاونایا رد، هجیتن دصاق هن و هدوب لعف دصاق هن نوچ، ضح یاطخ هب للاق اما دوشیم للاق، تسه یماسقا.

میوگب، تساینشور اهنیا دانتسا، هن؟ تسای اهنیا یعونصم شوه یریذپتیلوئسم رد ام ثحب ایآ کی هکنیا فرص، دراد اچ مینکیم ثحب نآ رس هک یدانتسا بُخ! دنکیم ءارجا دراد یعونصم شوه بُخ تادنتسم؛ دراد ینشور یاهثحب، تسین ام ثحب نیا، دشاب لاعف یاهلیسو کی رد یعونصم شوه ام هک تسای قیقد و تسای مهبم هک تسای اچک سپ، تساینشور مه نآ یهقف یاه باوج؛ دراد ینشور هزورما هک تسای اهلأسم نامه ینعی، تسایعونصم شوه صاخ هلاسم؟ مینکیم ثحب نآ نوماریپ، ینیشام یریگدای میوگیم.

دوجوم اچنیا رد لاثم نآ هیبش، دوریمن وقاچ هئاخراک ای هزاغم غارس یسک متفگ هک لاثم نامه رد ربخ سیونهمانرب هکنیا نودب، ینیشام دوخ هب هک یتهج نآ زا یعونصم شوه تیلوئسم رد، تسای دای ار ییاهزیچ شدوخ یریگدای دنور رد ینیشام دوخ، دشاب هدرک دصق هکنیا نودب، دشاب هتشاد هک یشوه نیا هک هدشیمن شرواب و تسای هتشادن ربخ اهنآ زا سیونهمانرب دوخ یتح هک دریگیم، دنکیم ار راک نیا ماهدرب راک هب تابرنیا یارب.

(هسلج زایشپی گدامآ) (یعونصم شوه هقف) هبنشجنپ هسلج هب طوبرم [1]:

۱- دنراد تلآخد نامض متیروگل رد هک دراد هدرتسگ تامیسقت، [یفالت] [فلات] [فلتم] ثلثم ۱-

۲- دراد واهب {دانتسا} فلت هک تسای نآ [فلتم] ۲-

۳- دشاب (کولمم هن و کلام هن) ای و (کولمم) ای (کلام) دناوتیم [فلتم] ۳-

۴- هبش {و {دمع} مسق هس هب، (هجیتن) و (راک) هب تبسن وادصق هطحالما اب دناوتیم [فلتم] ۴- دوش میسقت {ضحم أطخ} و {دمع}

۵- دشاب (لام) ای (ضرع) ای (وضع) ای (سفن) دناوتیم [فلات] ۵-

۶- دشاب (رده) ای (هبقر) ای (یرفیک) ای (یلام همیرج) دناوتیم [یفالت] ۶-

۷- دوشیم هطحالما {تئیواقا} هک دشاب (بیبست) ای (ترشابم) عون زا دناوتیم {دانتسا} ۷-

۸- اهنآ رب لضافت ای یواست هب هک دشاب ددعتم یاههفلؤم رب لمتشم دناوتیم {دانتسا} ۸- دوشیم {عیزوت}

۹- تسای هریجنز یاههقلح زایکی رب {نامض رارق} هک دشاب یلوط دناوتیم {دانتسا} ۹-

باب سا ای یدی ب قاعت دن چ ره ، دشاب [ی فال ت] لحم ن یرت کی دزن رب دن اوت یم {نامض رارق} - ۱۰
دوش غوجر ب بس ، ۵ لوط

ی مومع ی عونصم شوه تابر حرط یارب لاثم نیرت زراب شحب

نآ یورات دنامب ناتنه رد لاثم نی هثحابم رخآ ات هک منک ضرع مه اوخیم هک یلاثم نیرت حضاو
تسا ی مومع شوه ی اراد هک تسه ی تابر کی میریگی می صرف: تسا نی، می نک تشگرب و تفر
نآلا هک یلاثم نی. میریگی می صرف ام یلو هدشن هدای پ لماک تروصب ی مومع شوه زونه هتبل
و، ملع و یروانف رظن زا تسا لاثم نیرت هب، دشاب ام هثحابم هجولرس ات منک ضرع مه اوخیم
یقوقح مزاول شح زا تسا لاثم نیرت تخس و نیرت دب

شوه ققحت ناکما مدع رد هاگآدوخ یمومع یعونصم نوکیلیس یاهرتویپماک هیاپ

دنکیم راک (General Artificial intelligence) یمومع یعونصم شوه اب هک دیریگب ضرع ار یتابر تبصرتشیب هللا ءاش نا مه آدعب و ماهدرک ضرع آلبق ،دنابم نآ یفسلف ثحابم هتبلاتسا هاگن ود هک مدوب هرک ضرع اهرتولج ؟هن ای تسه نکمم یعونصم یمومع شوه ایآ ؛مینکیم هک مینکیم ضرع یگب لطنامض اب و میاهدرک هتحابم آلبق ؛یمومع شوه هب یفسلف هاگن رد الاح ،دسرب نآ هب لاتیتیجی یاهرتویپماک نیا اب دناوتیمن رشپ ،یفسلف ثحابم هب تبسن راک اهنآ اب آلعف ،دراد مه ضرع دنچ هک دیآیم رگیدی اهزیچ اب و موتناوک اب آدعب هک ییاهرتویپماک ،یفسلف لاؤس رد هک تسرا راکشآ و حضاو ،هیاپ نوکیلیس و لاتیتیجی رصع نیا اب آلعف ،میرادن کی ینعی ،دسرب نآ هب دوشیم ءارجا رازفامرن نآ یور هک ییاهرتویپماک نیا اب دناوتیمن رشپ دعب و دیربب نیشام نییاپ حطس نابز هب ار نابز نآ دیرادن یاهراچ هک دیراد الاب حطس نابز قافتا یمومع یعونصم شوه زگره ییاضف نینچنیا رد ،میرادن یاهراچ نیا زا ریغ ،دینک شزادپر ربعت وا ،تسا یتسرد بلطم ،دوش ریرقت تسرد رگا (Chinese Room) لرس ینیچ قاتا ،دتفایمن نآ یارب دینیبیم ،دنزیم لاثم یوق شوه یارب ،(Searle) لرس هک ار ینیچ قاتا ،درکیم یوق شوه هب فرح اب یاهدع ،«یهاگآ» ینعی ؛دوب وا روظنم هک ییانعم نآ هب هتبلاتشاد دنهاوخن و دنرادن یباج زا یلعف لسن یور هک تسرا نیا نم ضرع ،دنسرب مه «یهاگآ» هب دنتساوخ و دندرک هلباقم وا زالبق ،میاهداد ماجنا تهج دنچ زا ار نآ یملع یاهتحابم آلبق ،تسین نکمم یلاتیتیجی یاهرتویپماک لئاسم نینچمه ،دنکیم تبات ار بلاطم نیآقیقد ،میدرک تحاب هک ار هگرف هلاقم مه انورک ،زیرلانآ رد ییارگ نوطالفا

هکلب ،میرادن یقیقحت ألخ هزورما ،رشپ لک دزن یکیزیفاتم لئاسم حوضو رد ماهدرک ضرع رتولج هک تسرا نیا نییبت ألخ ینعی ،تسا ام ندرگ هب دتفایب بقع مه رگا ،میراد نییبت ألخ تسرا نیا هب زاین اهنت ،دراد ییالاب تفرشیپ ام نامز رد هک یضایر زیرلانآ ؛تسا مهارف شاهنیمز ؛مدوب هدرک ضرع آلبق هک ینییبت لئاسم اب اذل و ،دینک نییبت و دینک هدافتسا نآ زا امش هک رصع رد نیشام کی رگا ؛...رگیدی بلطم دنچ و تفگیم هشینا [هلاقم] رد هگرف هک یلئاسم اب یلکشیم چیه) ،دشاب هتشادن مه یلکشیم چیه و دراذگب رس تشپ مه ار گنیروت تست لاتیتیجی کی هکنیا رد ؟!دنکیم هغدغد ارچ منادیم ؛تسا فقی ال هک دشاب عمج تهجنیا زاناتلد و تسین درادن یلکشیم آالصا نم نهذ ،دراذگب رس تشپ یئارگراتفر یارب ار گنیروت تست دهاوخب ینیشام هک تسرا نیا نم نامگ ،دناوتیم یتحارهب یئارگ راتفر یانعمه یمومع شوه ،درادن فقی دح و

نهذ و یه‌آگ‌آدوخ یانعم‌هب یمومع شوه هک تسا نی‌ا رس تب‌حص یلو (تسین مه‌بم‌ال‌صا و دوشیم یدعب یا‌هر‌صع رد هک مه یی‌اه‌نآ، دوشیم‌ن، تسا لات‌ی‌ج‌ی‌د ر‌صع هکی‌نامز ات، دن‌اوت‌یم‌ن ار اه‌نی‌ا؛ دش‌اب زورما؛... دوش لی‌د‌ب‌ت (Qubit) تی‌ب‌وی‌ک هب اه‌تی‌ب هکی‌نامز -هن‌ای‌ار موت‌ناوک و هن‌ای‌ار تس‌یز- دی‌آ‌یم نامز نآ (Quantum bit) تی‌ب موت‌ناوک؛ دن‌وشیم تی‌ب‌وی‌ک اه‌رت‌وی‌پ‌ماک هدنی‌آ رد و تسا تی‌ب نامز م‌ن‌کی‌م ض‌رع، هن‌ای‌ا تسا ن‌ک‌م‌م‌ای‌آ ه‌کن‌یا؛ دراد هن‌یز‌گ ه‌س-ود

ینعی، هن‌ای‌ار‌گ‌رات‌فر یمومع شوه اب تسا تاب‌ر کی هک می‌ری‌گی‌م ض‌رف نام‌دوخ عازن ل‌ح‌م رد‌ال‌ع‌ف دن‌شاب ر‌ف‌ن و‌د ر‌گ‌ا ینعی گ‌ن‌ی‌روت تس‌ت، دراذ‌گی‌م رس تش‌پ ار گ‌ن‌ی‌روت تس‌ت‌ال‌ماک یری‌ب‌ع‌ن هب دن‌شاب مه ید‌د‌ع‌ت‌م ی‌اه‌ناس‌ن‌ا، دن‌شاب‌ن مول‌ع‌م‌ال‌صا و، ناس‌ن‌ا یر‌گی‌د و دش‌اب تاب‌ر اه‌ن‌آ زا یکی هک کی مه یئ‌ار‌گ‌رات‌فر ر‌ط‌ن زا، تسا نی‌ش‌ام اه‌ن‌آ زا کی مادک و تسا ناس‌ن‌ا اه‌نی‌ا زا کی مادک دن‌مه‌ف یم‌ن ی‌ف‌س‌ل‌ف ث‌ح‌اب‌م زا ر‌ط‌ن ع‌ط‌ق، تسا ین‌ک‌م‌م‌ر‌ما

دن‌اه‌دی‌سر‌ن زونه؛ در‌گ‌اش

!؟دن‌سر‌یم‌ن دنی‌و‌گی‌م ار‌چ اما، دن‌اه‌دی‌سر‌ن؛ دات‌سا

یاهنابز ن تخوم آ موزل صقن و یسیونهمانرب ریسم رد ن آ ن تسنادن یگ بلط

نم تی نهذا اما .ینکیم هابتشا وت دنیوگب تسا نکمم .منکیم ضرع ار من هذ یگ بلط تروصه ب نم زا رس هک یتایثیح ،مدیرکیم هثحابم قطنملا ام یتقو .ماهدرک ضرع ررکم مه رتولج .تسا نیامدش انشآ یسیونهمانرب یاهنابز اب هکنیا زا دعب .درکیم سویأم ار ام دروآیم رد یتایثیح نارازه ار اهنابز نیایسک رگا هک دوب ینامز کی !دیتسه یناوج نس رد هک مه امش .مدیشک یتحار سفن هد دودح .دیراد دوبمک دینادن ار اهنابز نیایرگا دیوریم ولج یتقو اما ،تشادن ار یلامک تسنادیم مراد الاح اما یتفگ نم هبّالبق وت تفگ نم هب لاسراپ ؛مدرک ضرع هزعا زا یکی هب شپ لاس چنپ ای هقیقد هذ یزور .دیراذگب تقو تسین مزال مه دایز .مدادن شوگ وت فرح هب ارج هک منیبیم امش نهذ و دینادیم ار اهنابز نیایعاون دینیبیم لاس هس -ود زا دعب ،دیراذگب تقو نآ یارب هقیقد هک تسین روطنیا .تسا زاین هک تسایاهزیچ اهنیا .دوریم دک هب ناتتسد و تسا سونام نآ اب .دینیبن ار یزیچ کی دزن زا و دینک ثحب یهقف روطنیمه دیهواخب .

رطن زا ؛تسا هتشاذگ رس تشپ ار گنیروت تست هک دیریگب رطن رد ار یتابر نینچماچنا ار تابر نآ یاهراک سسیونهمانرب کی دیریگییم صرف ینعی .تسا یمومع شوه دجاو یئارگراتفر رگا مه شوه ربّا .تسا الاب دح رد یمومع شوه نیارطاخه ب نیاشام یریگدای نآلا و هدرک اهر ار نآ و هداد .تسا نیایم لاثم صرفّالعف .شدوخ یاج دیایبّادعب .

هک تسین یلکشیم چیه ،دراد یمومع شوه نوچ ینف رطن زا ،هدرک هیهت ار تابر نیایسندنهم بُخ دوخ هک دریگیم دای ار یاهناحلسم تقرس .دریگب دای ار هناحلسم تقرس تابر نیادوخّادعب تقرسّادعب وای تابر تسارارق دمهفب رگاّایناث ؛تسین دلبّالوا هتشون ار همانرب هک یسندنهم ار یراک هک دشاب یتابر دهواخیم وای .درادن ربخ بُخ یلو .دنکیمن ار راک نیایزگره دنکب هناحلسم .دوش نشور یبوخه ب عازن لحم ات مییوگیم میراد ار صرف نیرتالاب .دهدب ماچنا

ار شا هدننار و تفرگ ار یلیبموتا مهّادعب .تفرگ دای ار هناحلسم تقرس شدوخ و دمّ تابر نیایالاح هک متفگ ار یلاثم .تسا یزیچ نینچ ام عازن لحم نآلا .درب ار لیبموتا مه لتق زا دعب و تشک هک یتقرس متیروگللاب هدننار نتشک ،درک ار راک نیای تابر نیایک نآلا .دناسرب ار نم دوصقم ؟تسا یسک هچ هب دنتسم ،هدروآ تسد هب شدوخ و هتفرگ دای

یری رقت دیوگی می امش هک یه جو . مه دب باوج هلأسم هب متساوخن نآل و مرادن یفرح نم : داتسا هک می سرب امش شیامرف نیا هب ات می نک یط ار ی تامدقم کی دیاب ام . تسا ثحب تفرشی پیارب ناویح زا امش . تسه هق ف رد ... و گس لاثم نیا . هن ای تسا حیحص دانتسا نیا نآل می نبب . تسین نمامض نآ کللام دنزب رس یراک ناویح زا رگا هک تسه یدراوم . دینکن ای دینکب تبظاوم . منکیم ضرع یعونصم شوه یارب هک یعازن لحم نیا یتح ینعی . تسا ینگ رایسب هق ف هللادمحب . سرب ار ماهتشاذگ اتیا رد هک یدنب هد نآ اب نامض دعاوق . تسه هق ف رد مامت نآ ییانبم بلاطم . می نکیم .

مینکیمی یهقف ثحب هک ام سپ ینعی .مدرک ضرع امش تمدخ ار دوب نم دوصقم هک هچ نآ لاج یا یلع دانتسا هک مییوگب ار ییاج میهاوخیمن ،تسیچ یهقف رظن زا یعونصم شوه یریذپتیلوئسم هک و هتفرگ دای نیشام دوخ هک مییوگب ار ییاج میهاوخیم آقیقد .تسا نشور ... و سیونهمانرب هب ادعب دیاب ار نآ یاطخ و دمع .تسا هتشک ار یسک نآلا و هتفرگ دای ار راک دنفرت یعونصم شوه دوخ مینکیمی سررب .

یریگدای یارب هک دوشیم حرطم مه هداد نالک ثحب نآ عبت هب .دیومرف ار یریگدای ثحب ۲:درگاش رد و دننکیم هدامآ ار هداد نالک هک یدارفا دننام یریگی د رصانع ایآ .دوشیم هداد رارق نآ رایتخا رد ؟تسا رثؤم مه دنهدیم رارق وا رایتخا

دانتسا هک تسا نیایکی ،تسا هدمآ ،دش ضرع هک یدنب هد نیاردهک ییاهدنب زایکی :دانتسا دنناوتیم هک ییاهزیچ مامت زاریلودج کی امش ینعی .تسا ریذپتیلوئسم دانتسا .تسین یاهطقن هب دنتسم نیادیوگیمنیکی و رفص و یشزرا ود قطنم اب هتبل ؛دیهدیم هئارا ،دشاب لیخ ؛تسا نیاهب دنتسم دصرد تسبی دیوگیمدصرد و یزاف قطنم تروصهپ امش هکلب ،تسا نیاریذپتیلوئسم ،دانتسا هلاس هک تسالصالصا کی شدوخ مه نیاسپ .تسا نآ هب دنتسم دصردیس .تسا .

نالک هک یسک ،دیامرفیم امش هک مه ار هچ نآ .هدش مولعم ناتفیرش نهذ رد عازن لحم نیاربانب شوه دوخ ادعب ار نآ زایمیطع شخب دوشیم رتشیب لاور هچ ره ،دنکیم هیئت ار (Big Data) هداد هک تسا نیهمه رطاخهب ؛...هن ای دسریم مه یگنیکت هب دنیوگیم هکنیا .دنکیم دیلوت یعونصم (؛تسا شوه ربا و تسین یعونصم شوه رگید و دوریم رد رشب تسد زانآ لرتنک دنیوگیمدعب (super Artificial Intelligence).

هدش قیبطت یاهعماج رد نوچ یلو دنزیمن رس ییاطخ یعونصم شوه زاهک تسه یتقو کی :درگاش آلثم .دیایم شپ لکشم یعونصم شوه ریغ یاضف رد نآ قیبطت رد ،هداتفاین اجآ الماک زونه هک یعونصم شوه یحارط اما ،تسه مه سیلپ رسفا یهاگ غارچ دوجو اب یگدننار و ییامنهاریاضف رد ،دنکیم هجوت غارچ نآ هب اهنت و یهدب شوگ وافر ح هب تسه رسفا یتقو هک هدشن میطنت یروط ،دنکیم فداحت یریگید اب و دهیمن شوگ رسفا نامرف هب اذل .

دوخ هک تسین نیاهب دنتسم اطخ هک تسایهاگ ینعی ،ماهدیمهف تسرد ار ناتروطنم رگا :دانتسا مدع و صقن و دوبمک هب دنتسم هکلب ،دشاب هدرک یمادقا نآ قبط و دشاب هدرک فشک ار یراک شوه اهنیا همه هب ام ادعب .درادن یعنام مه نیاهک لاعمادیاب واهکی یاهمتیروگلاردتفرشیپ یتح دناوتیم هک ییاهزیچ هرذ هب هرذ ،میهدیم طسب آقیقد ار دانتسا لودج یتقو ینعی .میسریم مینکیمی سررب ار همه ،هداد خر اطخ نیاهکنیاردتسا لیخد دصرد کی ریز و دصرد ناونعهب .

ناشتمدخ دنومرف هک مه نیایاقآ .دتفایب هار ثحب هک تسا نیایارب تسا مهم هک هچ نآ یلو لدنه اب ار اهنآ .دوب هدماین تراتسا زونه .تشادن تراتسا ،دوب لوا هک پیج یاهنیشام :متفگ بُخ یلو .دوبن دلب یگدننار مه آلصا .دشاب هدننار دوبن مزال دزیم لدنه هک یسک .دندرکیم نشور هزادنا هب مه لاج .دتفایب هار و دوش نشور روتوم هک دوب نیایارب مه لدنه .دنرب لدنه تسناوتیم یتقو ؛...دتفایب هار ات منرب لدنه مناوتیم منیبیم هبلطنم یتقو ،دتفایب هار هک نذر لدنه .دینیبب هیحان نیازا ،تسه ثحابم رد یلاکشا رگا و تسادیاتسا و ناناوج هدهعرب داتفا هار مه

یاهرتوی پپماک زا روبع
و یتسیز هب ینوکیلیس
ردیلاؤس حرط و ، یموتناوک
«صموه یوداج» باتک همدقم

یوداج» باتک همدم رد یلاؤس حرط و، یموت ناوک و یتسیز هب ینوکیلیسی یاهرتویپماک زا روبع
«صم وه»

«نایاردوخ» مساهنشپی یعونصم شوه یارب

نیلوا اهنآ زا یکی، مناوب ار اهنآ یادتبا زا یرطس دنچ متساوخیم؛ دندوب هداد نم هب باتک دنچ
یقوالخا لوصا مهف»؛ تساهیم لع هزوح زا یعونصم شوه یصصخت بتک هعومجم تاراشتنا زا دروم
، مناوخیم امش تمدهخ ار نآ رخآ و لوا هحفص زا رطسود هک «یعونصم شوه رب مکاح یتینما و
یتقو، دندنک رصتخم ار تاملک دندرک لیم همه، «صم وه یوداج» مان هب دنداد نم هب مه یرگید باتک
دنیوگیم یعونصم شوه یاج هب اذل؛ دندنک رارکت مادم ار نآ تساه تخس دوشیم رارکت دایز یاهملک مه
نآلا؛ دمآ روطنیا مهنه هب دعب، هراوهام دندام، هراوشوه دنیوگب دمآ مهنه هب مدید ار نیا هک نم، صم وه
شوه هب یسراف رد، تساه دندرک مظنم و دندرک بترم یانعم هب مه ندینایار، تساه هتفرگ اجهنایار
ینعی تساه وردوخ، نایاردوخ، ناردوخ، یوردوخ، تساه یبوخ هژاو نایاردوخ، نایاردوخ میوگیم یعونصم
هرادا یعونصم شوه طسوت و درادن هدننار ینعی تساه ناردوخ، هخچود لباقم رد تساه لیبوموتا
نتشادن هدننار آفرص، دراد ار نآ هرادا تیلوئسم هک یزیچ نآ نآلا ینعی، تساه نایاردوخ، دوشیم
؛ دندرک مظنم یانعم هب نایار، دنیوگیم میظنت ار شدوخ راتفر شدوخ رگید الاح هکلب، تساه
درد هب آلاصا و هتفگن ای هتفگ یسک ار نیا منادیمن، مادقا متیروگلان ندیمهف و ندروآتسدهب
، تساه یگب لطف هتخابم، هن ای دروخیم

بلاج نم یارب لاح یا یلع، دنشاپ رتگرزب نم زا یلاس دنچ دیاش هک تساه یداتسا یارب باتک نیا
؛ دنیوگیم ناشیا، دوب

توافتشپی لاس دصتفه نایقوجلس نارود اب نارهت مدوب هک ناتسبد نس رد
دمآوتفر یارب نارهت رد زونه، دوب هدیسررن ام هناخ هب قرب زونه، تشادن ینادنچ
ره، دندروآیم راب هعجم رد اهرتش زونه، میدرکیم هدافتسا هکشررد و هکسلالاک زا
هناپش دمآوتفر یارب، تشادن انعم لزمن رد مامح، میدیخیم تشوگ دیاب زور
، میدربیم هارمه هب یتفن غارچ دیاب

توافتشپی لاس دصتفه نایقوجلس نارود اب نارهت مدوب هک ناتسبد نس رد»
، دوب دزی رد مه نم، تساه مدای مه نم، دنیوگیم ار اهنیا ناشیا؛ «تشادن ینادنچ

، بپش رس هک دوب یاهناخراک دزی رد یتح؛ دوبن قرب هلب؛ «دوب هدیسررن ام هناخ هب قرب زونه»
قرب هزات هکینامز رد، دندرکیم شووماخ ار نآ هدزاود و هدزای هرابود و دشیم نشور تفه-شش تعاس
، دوبن هک قرب هکبش، دوب هدمآ

دوب هدم آ هزات هک مه یاه لاجخی .دوبن لاجخی .دوب روطنی مه ؛«می دی رخی می تشوگ دیاب زور ره» و شت آ اب .دوب نشور نآ رد یعمش کی لثم و می درکی می هاگن می تفریم می دوب هچ .دوب یتفن خی اچ دینی ب هک دی تفریم .دوب هز خی نآ ل خاد یدرکی می زاب هک ار شرد .درکی می خی نشور عمش می درکی می تفن نآ هب دیاب .دوب یتفن یاه لاجخی اهنای !تسا نشور عمش هک دی دی می ،هز دنامی شوماخ هرابود دشی مامت هک شتفن

و دون !اراقآ نآ دنک تمحر ادخ ؛«می دربی می هارمه هب یتفن غاچ دیاب ه نابش دم آوتفر یارب» ناشی .فرط کی یلبق لاس تصش ،فرط کی نم رمع ریخا لاس یس تفگی می .دوب ناش لاس هس یلیخ و دادی حیضوت تقو نآ .دمآ دزی هب هخچود راب نیلوا مدوب ه لاس هزناش هک نم تفگی می یعی رس یاهتفرشی پ نیا ،هلب .میریگی من ار نات تقو نم .دندوب هدمآ روطچ تفگی می .دوب بلج .تسا هتفرگ تروص هک تسا

رتولج هک دعب .دوب مک یلیخ نم نس :تسا نیا ،تسا بلج نم دوخ یارب و مراد نم هک یتارطاخ زا ار نآ هدن تسرف .دوب هدی دن نویزی ولت یسک .دمآ دزی هب نویزی ولت هزات می دوب هک ه لاس هد ،می دمآ دلج .تسه مه راونا لاراج رب رد .دوب فورع منی نیدتم نیب شلبق ؛دوب مه یتیاور .دمآ و دنتشاذگ تجح نیمز یارب مق له دن دومرف ترضح دنتفگی می ؛دنتفگی می هک مدوب هچ نم .هی مالسا تصش دن دومرف ترضح :تسا نیا ،تسا هرطاخ و تسا نم روظنم هک هچ نآ .دنامی من فعضتسم و دنوشی می

هرطاخ .هناخ چنک یاهنزی نی ؛[1]«لاجحلا یف تاردخملا یتح ضرالا یف فعضتسم یقبیال یتح» هکنی نی نیعی .دشی رارکت بترم یتیاور نیا ،دمآ دزی هب نویزی ولت هکنی زا دعب :تسا نیا نم دنراذگی می هزوح رد ار هدن تسرف آلثم .تسا نویزی ولت نیا رطاخ هب دنوشی می هاگآ مه تاردخم دنتفگ لاس دودح .دوب هاجنپ لاس دودح یارب نیا .لاجحلا یف تاردخملا یتح دننکی می هدافتسا نآ زا مه و ،تسه اهرازفامرن رد هک یراجح ۵۷ دلج رد .دشی رارکت منهد رد بترم هرطاخ نیا .تسا مدای هاجنپ موحرم هک یتیاور .دننکی می رکذ ار یتیاور نیا «اهبئارغ و اهنم مومذملا و نادلبلا نم حودممل» باب .تسا بلج یلیخ دناه دروآ مق خیرات زا یسلجم

«یرلا له نم نجن» :دندرک ضرع ؟دی یاجک له دن درک لاؤس مالسل اهیلع قداص امام هک تسه یتیاور رد

دندومرف هک اچنی ات .دش رارکت راب هس-ود .«مق له نم انناوخاب ابحرم» :دندومرف .[2] دیتفر لزمن یتقو .«هَلْ تَبَحَّ وَ اَهْرَازُ نَمَفَّهَ مَطَافِ يَمْسُتْ يَدَالُ وَ اَنْمُ ةَأَرْمَ اَهِيْفُ نَفْدُتَسْ» مظاک امام زونه ،دندومرف ار نی مالسل اهیلع قداص امام یتقو دیوگی می :دینک هاگن ار یتیاور هلابند :دندومرف ترضح ،دندوب هدشن دلوت هموصعم ترضح رپ زونه .دندوب هدشن دلوت مالسل اهیلع «مق له نم انناوخاب ابحرم» .

اندعم ریصت» ،دنکی می روهظ مق رد و دوری فجن زا ملع دندومرف ؛دراد یتیاور نیا رد هکنی روظنم یف تاردخملا یتح نیدلا یف فعضتسم ضرالا یف یقبیال یتح لصفلا و ملعلل دن تسین فعضتسم رگید مه هناخ چنک یاهنزی یتح ؛«لاجحلا

نیا هاتوک هلصاف نیا اب و .تسا تسرد ،هدوب تروص نیا هب دنیوگی می هک ناشی هکنی روظنم (هک) دنیوگی می همادا رد هتبالا . . . و دنیوگی می ورسخ رصان زا دعب .تسا هدش لصاح اهتفرشی پ (هدوب هچ روظنم منادی من هتبالا :

ام ،اهناسنا یارب لی دب یبلی دنی آ اب فدارتم .تسا ناهج زور ییوداج هم لک صموه هک می اهدی رفآ دوخ زا رتدن مشوه یتادوجوم ،هی اپ نبرک تادوجوم اهناسنا

نویلیرت کی تاغالطا هریخذ تیلباق DNA مرگ کی دوب هتشون ،تسا بئاجع ،مدید یبیج ع زیچ و دیآم اذعب هک یتسیزیاهنایار یتقو ؛تسین یمک زیچ یدیس نویلیرت کی ،دراد ار یدیس ،دنتسه یرگید روط اهنآ ،دنتسین هیاپ نوکیلیس ،دوش تاغالطا هریخذ DNA اب دنهوخیم ینعی ؛مروآیم ن رد رس نم دیاش هتبالا ،دراد یرگیدیاضف کی زاب هک مه یموتناوک رتویپماک ،دشاب همادا یارب یخن رس هک مییوگیم یگبلطام ؛دراد یرگید دوصقم ناشیا

رب ءان بم و هياپ يتقو .تسا يلاتي چي دياهرتوي پماک يارب هياپ نوکيلي س :داتسا
تسا نکم !؟تسا هراک چ نوکيلي س رگيد ،دش تي بوي ک رب ءان بم يتقو ؛دش موت پيري کس نارث
اما -مين کيم هدافتسا ام آلآ هک يقرب لثم- دننک هدافتسا نوکيلي س زا روفو هب مه نامز نآ رد
دنشاب هياپ اه نآ هک تسين يرصع

٢١٦ ح ف ص ، ٥٧ دل ج ، م الس ل م ه ل ع ر ا ه ط أ ل ا م ئ أ ل ا ر ا ب خ ر ر د ل ع م ا ج ل ر ا و ن أ ل ا ر ا ب [2]
 ا ب ح ر م ل ا ق ف ي ر ل ل ل ه أ ن م ن ح ن ا و ل ا ق و م ا ل س ل ا ه ي ل ع ل ل ل ا ذ ب ع ي ب أ ي ل ع ا و ل خ د م ن أ : ي ر ل ل ل ه أ ن م د ع
 و ب ا ج ا م ل ث م ب م م ب ا ج أ و ا ر ا ر م ل ل ذ ا و ل ا ق م ا ل ك ل ا د ا ع ا ف ي ر ل ل ل ه أ ن م ن ح ن ا و ل ا ق م م ق ل ل ه أ ن م ا ن ا ق ا ب
 و ه و ا م ر ح ن ي ن م م م ل ا ر ي م ا ل ن ا و و ه ن ي د م ل ا و ه و ا م ر ح ل و س ر ل ل ن ا و و ه ك م و ه و ا م ر ح ل ل ن ا ل ا ق ف ا ل و ا
 ت ب ج و ا ه ر ا ز ن م ف ع م ط ا ف ي م س ت ي د ا ل و ا ن م ع ا ز م ا ه ي ف ن ف ذ ت س و م م ق ذ ل ب و ه و ا م ر ح ا ن ل ن ا و و ه ف و ك ل ا
 ». م ا ل س ل ا ه ي ل ع م ط ا ل ل ا د ل و ي ن ا ل ب ق ه ن م م ا ل ك ل ا ا ه ن ا ك و ي و ا ر ل ل ا ق ن ن ج ل ا ه ل

یوداج» باتک همدم رد یلاؤس حرط و، یموت ناوک و یتسیز هب ینوکیلیسی یاهرتویپماک زا روبع
»صم وه

لوصا مهف» باتک زا یاهرقف رب مکاح یتینما و یقالخا »یعونصم شوه

مناوخیم رخآ هحفص زا رطس کی و لوا هحفص زا رطس کی؛ مناوخیم باتک نیازا یترباع

تیرشب نآ ساسارب هک میربیم رس هب یزیگنات فگش ینامز هه رب رد
، هداد نالک هب یسرتسد رد نوزفا زور یئارگمه نوماریپ یددعتم یاهدعو
رد هدنیازف تفرشیپ و، یرب تابساحم مرفت لپ هعسوت و الاب تعرس
، تساهدی شخب هعیل طار هتفرشیپ نیشام یریگدای یاه متیروگل

نفلت هرامش دیوگیم؛ دیاهتسشن ناتقیفر رانک امش نآلا، تساهیمه بلاطم اهنای دینیب
هفاضا اتیدگیب هب ار نآ امش نآلا، دینکیم تبث ناتلیابوم رد ار نآ یروف؟ تساهچ امش
نفلت هرامش، مولعم و نفلت هرامش، دیتسه ینالف قیفر هک دش مولعم آقیقد ینعی، دیاهرک
اتیدگیب رد هک تساهیهزیچ زا یکی شدوخ نیا، تساهمولعم مه امش طابترا و، مولعم مه امش
تابساحم؛ «یرب تابساحم مروت لپ هعسوت و»، تساهیهگتسد و مد اتیدگیب نیا، تساهدوجوم
دیآیم (Edge computing) چا تابساحم شلابند هب مه نآلا و دریگیم و هتفرگ تروص هک یایربا

هعیل طار هتفرشیپ نیشام یریگدای یاهمتیروگل رد هدنیازف تفرشیپ و»
یهیهزیچ زا یکی، دینک رکف نآ فارطا رد و دینک تمه ییهزیچ کی یور دیاب امش؛ «تساهدی شخب
هتشداد متیروگل زا یتسرد کرد دیاب، تساهمتیروگل نیمه، تساهیمه رایسب اضف نیا رد هک
سوئر هیساح رد، دیورب ولج قریص یلع آدعب هک دیشاب هتشداد یتسرد کرد، تسایچ هک دیشاب
موحرم و دیوگیم ینازاتفت، دنتسه ام یمیدق بتک رد، دنتسه مه یمیلیخ اهنای، دوب قینامث
زا قینامث سوئر، دندروآیم ادتبا رد ار قینامث سوئر، دنداد حیضوت ار نآ هلالادبعالم
میراد زاین نآ هب مه اجنیا رد ام هک تساهبلاطم

نیا مه بللاج، یمزراوخل؛ تساهیمزراوخل مساه؟ هدش هتفرگ هچ زا متیروگل دنیوگیم ایند لک رد نآلا
نآلا، تساهناشتغل رد و دینکیم ظفح ار «لا» اهنایلو میزادنایم ار یبرع «لا» اهسراف ام هک تساه
(alcohol) لوحکلا؟ دنیوگیم هچ لکل هب، تساه نآ «لا»، (algebra) اربجل؟ دنیوگیم هچ ربج ملع هب

رسان نامز رد. یرزج زازر نبا؛ تسا کی تابر ملع ردپ مان هک «یرزجالا» هملک. متیروگلا هملک نی مه «یسدنهلا لیحلا ؤفرعم یف لمعلالو ملعلال نیب عماجالا» مان هب یباتک. هدوب یسابع هللاب هک تسا یرزج نامزلا عیدب کی تابر ملع ردپ دنیوگیم یناهج یاهسنرفر لک رد نآلا هک هتشون نآ رد هک هتشون باتک کی. دنراد لوبق همه. تسا فورعم مه ولاح حرش. یرزجالا دنیوگیم اهنا! سیردا نبا نامز رد مه نآ. دراد رارق نآ رد مهم عارتخا هاجنپ

تسا دئاز یماسا نیا «لا» هک دننادیمن اهنا هک تسا نیا نآ تلع کی دیش: درگاش

تیری دم لاعتم یادخ هک تسا یتجح مامتا وحن کی اهنا. منکیم ضرع یرگی د هتکن نم، هن: داتسا هب ات دشاب نآ «لا» نیا دیاب دوشیم یللملانیا ب نابز هک اهنا نابز رد؛ دراذگیم یقاب و دنکیم. دنوش دنلب «لا» نیا لابلاندهب هک تسا زاین «لا» نیا اذل. دنوش دنلب شلابند

رخآ ححفص رد یریگهجیتن؛ مناوخب مه ار باتک نیا رخآ ححفص

نلآ مان هب لیوادی رهش زا هلاس هس و تسبی ناد یضایر کی 1936 لاس رد روطه هک دومن میسرت اریطخ راون کی زا یریوصت ذغاک و دادم اب گنیروت یو. دوب هدش میسقت یلصا هدعاق دنچ و اهدامن زا یتسرهف، اه عبرم هب یواسم هنوگ ره ماجنا هون ماگ هب ماگ دنیارف ات دومن مسرر اریلک حرط کی عقاورد دهد ناشن ار هدیچیپ ات نیرتهداس زا تابساحم

دنیوگیم دب

میوگیم گنیروت نیشام یگداس هب هزورما هک گنیروت درف هب رصحنم عارتخا... هدیچیپ هلاس یارب یلحهار عقاورد

هعلاطم اریچی هس نآ فارطا رد. دینک هاگن نآ هب هللا ءاش نا هک دوب باتک رخآ ححفص مه نیا ادعب هک تسا یبلاطم اهنا. ینیچ قاتا: موس و گنیروت تست: مود. گنیروت نیشام: لوا. دینک. میراد راک نآ اب ینف رظن زا مه و یفسلف و یملع رظن زا مه

نیملاعلا بر هلل دمحللو